

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Demografia
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Demography
Kierunek studiów	Bezpieczeństwo narodowe
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopień
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki o polityce i administracji
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Dr Lech Jańczuk
---	-----------------

Forma zajęć(<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład			3
konwersatorium	15	V	
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	W1 – zainteresowanie przedmiotem
-------------------	----------------------------------

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

<p>C1 - zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami, zjawiskami i procesami demograficznymi oraz ich społecznymi następstwami w świetle wybranych teorii ludnościowych</p> <p>C2 - zapoznanie studentów ze źródłami, metodami i znaczeniem badań ludnościowych;</p> <p>C3 - przedstawienie problemów ludnościowych współczesnego świata i Polski, w szczególności społecznych uwarunkowań i konsekwencji procesów ruchu naturalnego i wędrownego oraz polityki ludnościowej</p>

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Ma podstawową wiedzę o demograficznych wymiarach życia społecznego i zależnościach między procesami ludnościowymi a procesami społeczno-ekonomicznymi i kulturowymi (K_W02) Zna metody, techniki i narzędzia pozyskiwania i analizy danych pozwalające opisywać i wyjaśniać zjawiska i procesy demograficzne (K_W03) Zna podstawy wiedzy teoretycznej w zakresie form i dynamiki zmian ludnościowych w populacji (K_W04)	K_W02, K_W03, K_W04
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Posiada podstawowe umiejętności w zakresie obserwacji i identyfikacji zjawisk demograficznych (zwłaszcza wzorów ruchu naturalnego i wędrownego ludności) i interpretacji ich przebiegu (K_U01) Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę teoretyczną i dobrać właściwe argumenty w debacie publicznej na temat rozwiązywania konkretnych problemów społeczno-demograficznych (K_U04) Potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę demograficzną dla samodzielnego identyfikowania interesu społecznego w obszarze polityki ludnościowej i formułować własne sądy na temat kierunków i celów jej rozwoju (K_U02)	K_U01, K_U02 K_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Zauważa konieczność i wyrabia w sobie umiejętność ciągłego obserwowania zjawisk ludnościowych i potrzebę poszerzania wiedzy w tym zakresie (K_02) Posiada świadomość i wyrobioną wrażliwość na potrzeby promowania w życiu publicznym zachowań i działań sprzyjających rozwojowi populacji i budowania jej dobrostanu i bierze udział w takich działaniach (K_K03)	K_K02, K_K03

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

<ol style="list-style-type: none"> 1. Populacja i jej jednostki elementarne – stan ludności, struktura i dynamika ludności, cechy populacji 2. Zdarzenia ludnościowe 3. Procesy demograficzne 4. Źródła danych demograficznych – rejestry i spisy ludności 5. Metody analizy demograficznej – współczynniki demograficzne, siatka demograficzna i analiza kohortowa, tablice wymieralności, prognozowanie demograficzne 6. Rozwój i prawidłowości procesów ludnościowych w Polsce i w świecie oraz prognozy demograficzne 7. Procesy modernizacji, przejście demograficzne, przejście epidemiologiczne 8. Przejście mobilności przestrzennej, procesy urbanizacji 10. Eksplozja i implozja ludnościowa, reprodukcja ludności, starzenie się populacji 10. Drugie przejście demograficzne i jego społeczne konsekwencje 11. Polityka ludnościowa: cele, kierunki, instrumenty działania 12. Teoria ludności T. Malthusa i neomaltuzjanizm, teoria optimum zaludnienia 13. Teorie płodności
--

14. Teorie umieralności
15. Mechanizmy procesów migracyjnych i teorie migracji

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
W_01	Wykład konwersatoryjny	Egzamin	Protokół
W_02	Wykład konwersatoryjny	Egzamin	Protokół
UMIĘJĘTNOŚCI			
U_01	Dyskusja	Egzamin	Protokół
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Dyskusja	Egzamin	Protokół

VI. Kryteria oceny, wagi...

Obecność i aktywność na zajęciach. Zaliczenie ustne.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	15
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	60

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
Okólski M., Demografia zmiany społecznej, SCHOLAR, Warszawa 2004
Okólski M., Demografia. Podstawowe pojęcia, procesy i teorie w encyklopedycznym zarysie, SCHOLAR Warszawa 2005
Okólski M., Fihel A., Demografia. Współczesne zjawiska i teorie, Scholar, Warszawa 2012
Główny Urząd Statystyczny, Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011. Raport z wyników, Warszawa 2012
Krywult-Albańska M., Spis powszechny jako źródło informacji o ludności, „Studia Socjologiczne” 2012, nr 4 (207), s. 87-107
Dymek Z., Ruch naturalny ludności, w: Sytuacja demograficzna województwa lubelskiego jako wyzwanie dla polityki społecznej i gospodarczej, red. J. Hrynkiewicz, A. Potrykowska, Rządowa Rada Ludnościowa, Warszawa 2017, s. 77-100
Literatura uzupełniająca
Przemiany demograficzne w Polsce w latach 90. W świetle koncepcji drugiego przejścia demograficznego, red. I. E. Kotowska, Warszawa 1999
Spisy ludności Rzeczypospolitej Polskiej 1921-2002, red. Z. Strzelecki, T. Toczyński, GUS, Warszawa 2002
Malthus Th., Prawo ludności, Warszawa 2003

Główny Urząd Statystyczny. Departament Badań Demograficznych: Prognoza ludności na lata 2008-2035, www.stat.gov.pl

Castles S., Miller M.J, Migracje we współczesnym świecie, Wydawnictwo PWN, Warszawa 2011, rozdz.3

Plewko J., Mobilność przestrzenna migrantów poakcesyjnych z perspektywy indywidualnych doświadczeń polskich migrantów w Wielkiej Brytanii, w: Sytuacja demograficzna województwa lubelskiego jako wyzwanie dla polityki społecznej i gospodarczej, red. J. Hrynkiewicz, A. Potrykowska, Rządowa Rada Ludnościowa, Warszawa 2017, s. 171-187.

Główny Urząd Statystyczny, Rocznik Demograficzny 2017, Warszawa 2017

Główny Urząd Statystyczny, Rocznik Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2017